

Els castells tornen a les places: la falta de canalla i de membres a les colles marquen la represa

Una quinzena de colles tenen dificultats per fer actuacions però encara és prematur parlar de dissolucions

La canalla de la colla Malfargats de Pallars reben instruccions d'una castellera | Marta Lluvich/ACN

Els **castells** tornaran a les places aquest 2022 després de dos anys de dificultats per la pandèmia. Sobre el paper, el nombre de **colles** es manté estable amb un centenar d'actives, però tot fa pensar que **la pandèmia els passarà factura**. Segons la **Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya**, n'hi ha una quinzena que tindran dificultats per fer actuacions però encara és aviat per parlar de dissolucions.

Entre els reptes que tenen sobre la taula, les colles destaquen a l'ACN la **falta d'un relleu** per a la canalla i la dificultat per recuperar tots els membres que tenien abans de la **Covid**. La radiografia definitiva del fet casteller arribarà durant el **Concurs de Tarragona**, que torna a l'octubre després de quatre anys.

La xifra oficial de colles és ara mateix de 104, tres més de les que abans de la pandèmia, amb **la incorporació dels Xiquets de Torredembarra, els Castellers del Foix-Cubelles i la Colla**

Castellera de Vacarisses. Els **Castellers de les Gavarres** han abandonat l'activitat.

D'aquestes, 82 són considerades convencionals, 12 són universitàries i 10 en formació -de les quals dues en qüestió de dies algunes podrien passar a ple dret.

Per a la Coordinadora de Colles Castellers de Catalunya (CCCC), però, la importància no radica tant en el nombre oficial de colles, sinó en la participació dels castellers a les actuacions i la realitat de cada colla en la post-pandèmia. "El panorama és d'incertesa i la sensació és que ha minvat una mica, si bé encara és aviat per valorar-ho", apunta a l'ACN el president de la CCCC, Joan Ibarra, membre de la **Colla Vella de Valls**.

Colles petites a la corda fluixa i grans que volen retrobar-se amb els 10 pisos

Mentre les colles grans inicien temporada amb garanties, a les petites els costa més. Es preveu un degoteig de colles que acabin tirant la tovallola per no assolir els mínims. "Els donem aquest any de carència perquè s'ho prenguin amb calma i l'any que ve decideixin què fer; cal arribar a uns mínims -estructures no inferiors als 6 pisos ni pilars per sota dels 4- per dignitat i respecte al món casteller", diu Ibarra.

El fet casteller, alliberat de restriccions, veu el Concurs de Castells de Tarragona com una bona prova de foc per prendre el pols al col·lectiu i calibrar l'estat de forma de les colles. "Sóc optimista i crec que els castells grans tornaran a arribar, es tracta de mantenir la massa social que teníem al 2019, és més important tenir un bon gruix de colles que no pas fer el 3 de 10, que també ho és, d'important!", conclou.

El 3 de 8 aixecat per la colla Vella dels Xiquets de Valls a la diada de Santa Úrsula de 2021. Foto: Anna Ferràs/ACN

Arrossegar massa social i intensificar el treball a l'assaig: la clau per a la Joves de Valls

A Valls, bressol del món casteller, la temporada arrenca tradicionalment per **Sant Joan**, però la

Colla Joves dels Xiquets de Valls ja s'ha estrenat, com altres colles, amb **castells de 8**. Arrossegar massa social i intensificar els assajos és la clau per recuperar l'estat de forma de fa dos anys enrere, segons explica la presidenta de la Joves, **Montse Solé**.

"Malgrat els entrebancs de la pandèmia, hem intentat mantenir viva la flama a la colla per evitar que els castellers es desenganxessin", afegeix. A més, aquesta temporada s'està treballant intensament amb la canalla, un dels sectors en què s'ha notat més el canvi a causa de les noves posicions que han d'ocupar. Aquells petits que feien d'**acotxadors o enxanetes** ja no ho són tant i ara han de recol·locar-se en posicions del tronc.

"Som conscients que, pas a pas, amb hores de treball, d'assaig i constància per agafar confiança, els resultats a plaça arribaran segur", diu Montse Solé. Segons la presidenta de la Joves, a part de les colles, també caldrà prendre el pols al públic i **constatar que la gent té les mateixes ganes i il·lusió que els castellers de retornar a les places**.

Els Minyons, tocant "de peus a terra"

Des de **Terrassa**, els **Minyons** afronten la temporada amb il·lusió i voluntat de reprendre les bones sensacions, després que l'any passat van fer actuacions en dos mesos "exprés". "Tots tenim ganes de fer grans castells, i arribaran en el moment que hagin de venir", explica en declaracions a l'ACN el cap de colla, **Àlex Riveiro**.

Abans que això passi, però, caldrà picar pedra. "Volem tocar de peus a terra, retocant moltes posicions, tant de la canalla, com del tronc i la pinya, és una feina que hem de fer tard o d'hora, i és millor anar-la fent poc a poc per tenir castells per uns anys", assegura.

Per aquest motiu aposta per fer una feina a foc lent però de manera continuada, amb garanties per a poder seguir configurant l'organització i les posicions de la colla al llarg d'una temporada que afronten amb il·lusió. "No tenim una gran estructura entre cella i cella, però volem els Minyons volem fer **castells amb manilles**, i serà complicat pel fet de sovintejar d'aquesta envergadura, les ganes hi són de **tornar a fer el 2 de 9 o el 3 de 10**, però ja ho veurem", afegeix Riveiro.

En aquest sentit, en les darreres actuacions han pogut notar que la pandèmia no ha afeblit les ganes d'omplir les places per veure com es planten castells, i augura que les diades que vindran tornaran a tenir força públic. La colla es prepara per a la **Festa Major de Terrassa**, on compartiran plaça amb els Castellers de Terrassa i els **Capgrossos de Mataró** com a colla convidada, i ja en el segon tram de la temporada participaran a les diades de **Sant Fèlix**, de **Girona** o la seva pròpia diada, el tercer cap de setmana de novembre. No participaran, com ja és habitual, en el Concurs de Castells.

Assaig dels Castellers de Vilafranca al pati de l'entitat. Foto: Gemma Sánchez/ACN

Els Verds s'aferren a "l'ambició" per combatre els efectes de la pandèmia

Els **Castellers de Vilafranca** admeten estar "molt lluny" del nivell de fa dos anys. Així i tot, els primers mesos d'assajos i actuacions estan deixant un bon gust de boca entre els **Verds**, que ara valoren "molt més" algunes grans construccions que havien quedat eclipsades per l'alt nivell assolit abans de la Covid. "No ens podem queixar, però encara queda un tros molt gros per arribar on tothom espera que ho fem", explica el cap de colla, **Sisco Benet**.

Per una banda, la formació de la nova canalla està alentint la represa, tot i que Benet celebra la "valentia" dels més menuts que s'acaben d'incorporar, amb els quals "ja s'ha fet molta feina". Al mateix temps, els Verds han trobat amb una **pèrdua d'intensitat dels membres més veterans** i també una certa **falta d'implicació del jovent**. Aquesta combinació d'efectes de la pandèmia ha generat diversos buits a molts dels castells que abans la colla tenia fermament dominats.

Benet apunta que treballen "intensament" per posar-hi remeu i aconseguir "la combinació perfecta": "Cal que els veterans recuperin la freqüència als assajos per traslladar el seu saber a la gent nova, i que aquesta pugui assolir els **mega castells** que abans sovintejàvem". El cap de colla assegura que "recuperar el nivell com a líders requerirà **molt esforç**".

En aquest sentit, relata que la **torre de 8 neta** -coneguda com la bèstia indomable- o el **4 de 9 net** són dues de les construccions que han hagut de renovar. En el primer cas, l'han hagut d'afrontar "des de zero", una tasca que habitualment requereix "tres o quatre anys de treball". Si no hi hagués hagut la pandèmia, aquests dos castells serien cartes probablement segures per al Concurs de Tarragona.

Malgrat les adversitats, Benet recalca que la colla "sempre treballa amb ambició". Per això **no descarta arribar a la TAP el proper octubre amb possibilitats d'aixecar castells de 10 pisos**. I és que, davant les dificultats internes per fer castells nets, els Verds aposten per

afrontar el concurs amb construccions amb manilles per assolir una bona puntuació que els permeti recuperar el títol que van perdre el 2018. Benet reconeix que, de reüll, miren atentament la Colla Vella dels Xiquets de Valls, actuals guanyadors.

El treball específic dels Moixiganguers d'Igualada amb la canalla

Els **Moixiganguers d'Igualada** són una de les poques colles que, excepte els mesos més durs de la pandèmia, **no han deixat d'assajar**. Un dels objectius amb els quals van treballar durant les "finestres" que va deixar la Covid va ser la canalla, reconvertint el **pom de dalt** cap a dosos i formant acotxadors i enxanetes nous. A diferència d'altres formacions, reconeixen que **no tenen un problema "específic" amb la canalla** "més enllà de l'habitual" i confien en mantenir una entrada "regular" de nens.

En declaracions a l'Agència, **Oriol Solé**, president dels Moixiganguers, planteja una temporada "de màxims" per recuperar la "normalitat perduda", que inicien apostant per castells de 8 "bàsics" - amb els que la colla s'hi sent "més còmode"- fins a evolucionar per recuperar els castells de 9. **El seu màxim és el 3 de 9**, que volen tornar a portar a plaça properament, i ampliar horitzons fins al 4 de 9. També esperen **descarregar el pilar de 6**, una fita que se'ls resisteix.

Amb tot, sí que creu que els efectes de la pandèmia estaran presents durant un temps, encara, de manera que han d'aprendre a conviure-hi. Sense anar més lluny, reconeix que **la gent de més edat de la colla ha tardat més en tornar**. "Tal i com hem après anar a comprar i a treballar, hem d'aprendre a fer castells després de la pandèmia", reflexiona Solé. La colla encara el repte del Concurs de Castells amb optimisme i amb el repte de **debutar a la jornada de diumenge**, on s'estrenaran.

Dues membres dels Moixiganguers d'Igualada al local d'assaig de la colla. Foto: Violeta Gumà/ACN

Els Borinots, el repte de la canalla

Els **Castellers de Sants** treballen de fa mesos en la represa castellera amb el repte d'aconseguir que l'aturada pandèmica de dos anys no es noti al final de la temporada. La baula més feble, ara com ara, són **els més petits** de la colla, una generació de canalla amb posicions "perdudes", **el 90% de la qual s'haurà d'estrenar en noves zones**.

"Estem treballant, sobretot, en la part superior del castell, que ens dona les millors aletes", explica a l'ACN el cap de colla dels Borinots, **Pau Granell**. El responsable dels **Borinots** constata que tot és "molt nou" i fins i tot la canalla "més experta no ocupa les seves posicions", de manera que **els poms de dalt acaben sent "molt grossos i lents"**.

Malgrat tot, la colla vol acabar la temporada plantant "tota la gamma de castells de 8 i algun de 9" i, amb vistes a la propera, avançar fins a aixecar majoritàriament castells de 9 i "alguna cosa més".

Els Marrecs de Salt confien tornar a pujar vuit pisos

La colla dels **Marrecs de Salt** (Gironès) han iniciat la temporada amb una **davallada important d'assistència** però asseguren que l'encaren amb "bones perspectives", tal com explica a l'ACN el cap de colla, **Baltasar Bosch**. A dia d'avui els Marrecs aglutinen entre 120 i 130 persones en grans diades, mentre que **abans de la pandèmia arribaven a ser prop de 180**. El rècord és a **Vic**, quan el 13 de juliol del 2018 van arribar a ser 200 persones.

Segons Bosch això es deu a "l'aturada llarga" que ha suposat la pandèmia, fet que ha comportat que "la gent s'hagi acostumat a fer altres activitats". A més, aquesta aturada ha fet que "**perdèssim dos anys de mainada**" i això afecta a l'hora de construir castells. Tot i així, el cap de colla és optimista perquè actualment "hi ha una **bona entrada de nens**" i per això preveuen créixer properament. A més, a mesura que recuperin les construccions més grans també confien en recuperar part de la gent que ha marxat des de l'inici de la Covid-19 i que **es tornin a engrescar per participar amb la colla**.

Actualment els Marrecs estan fent **castells de 7**, quan el seu rècord era el **3 de 9 amb folre** que van descarregar el **2018**. El cap de colla, però, confia en tancar la temporada creixent un pis més i arribant a castells de 8. De tota manera, Baltasar Bosch creu que aquesta davallada en el nivell de construccions és compartida en totes les colles. "**El nivell ha baixat molt en general**", afegeix. El cap dels Marrecs confia que "en un, dos o tres anys tornarem a fer grans castells".

Els Malfargats de Pallars, amb dificultats per deixar enrere la camisa blanca

Els **Malfargats de Pallars** són una de les colles que poden tenir **dificultats per constituir-se**. La pandèmia els va agafar poc després de constituir-se. De fet, la colla es va crear l'any 2018 amb l'objectiu d'aglutinar els **veïns del Sobirà i el Jussà** i portar la tradició castellera a aquestes comarques de muntanya. La seu primer es va situar a **Sort**, posteriorment es va traslladar a **la Pobla de Segur** i més endavant a **Tremp**. Quan semblava que s'havien estabilitzat en una població del Pallars -amb una trentena de membres estables- i tenien el repte de deixar de ser "colla en formació" va arribar la Covid i l'objectiu es va veure truncat.

Gabriel Capó, cap de colla Malfargats de Pallars, recorda que havien esgotat dos dels tres intents per ser colla castellera, que passava per aconseguir un **castell de 6**. Amb el retorn a la normalitat, se'ls ha concedit **un any de pròrroga per assolir-ho**.

Capó reconeix la dificultat als Pallars per reunir gent, que explica per una **demografia baixa** i la **nul·la tradició castellera**. Amb tot, la colla reprèn amb il·lusió els assajos i veu com a cada assaig s'hi suma més gent. Tot, amb l'objectiu de "fer del Pallars una terra de castells". El cap de colla confia que durant l'any podran arribar a reunir una cinquantena de persones a la colla i oferir els primers castells de 6 pisos, que els permetria deixar enrere la camisa blanca i lluir la groga, l'escollida pel grup.